

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Oppland Energi AS
Postboks 1145 Skurva
Industrigata 45
2605 Lillehammer

Deres ref

Vår ref

Dato

08/1030-

13.3.2015

Oppland Energi AS - tillatelse til bygging av 132 kV kraftledning Rosten - Vågåmo.

Bakgrunn

Søknad

Oppland Energi søkte 15.7.2009 om anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 til å bygge, eie og drive en ny 132 kV kraftledning fra Rosten kraftverk til Vågåmo transformatorstasjon gjennom Sel og Vågå kommuner. Det ble også søkt om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter oreigningslova.

Det er søkt om to traséalternativer for fremføring av ledningen. Alternativ 1 er ca 23 km lang og vil gå gjennom tettstedet Sel, krysse Sagdalen, gå opp på Tolstadåsen og videre parallelt med eksisterende 66 kV ledningstrasé til Vågåmo. Alternativ 2 er 18 km lang, går over Tordkampen og videre inn til Vågåmo parallelt med eksisterende 66 kV ledning. Alternativ 2 er Oppland Energis prioriterte alternativ.

NVEs vedtak

Oppland Energi fikk 24.1.2014 konsesjon av Kongen i statsråd til bygging av Rosten vannkraftverk.

NVE ga 3.3.2014 Oppland Energi AS anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse til 132 kV kraftledningen Rosten-Vågåmo for å knytte kraftverket til nettet etter omsøkte traséalternativ 2. Søknaden om forhåndstiltredelse ble stilt i bero inntil skjønn er begjært.

NVE finner at Oppland Energi i utgangspunktet har fremmet løsninger som i stor grad unngår

nærhet til bebyggelse, i tillegg til at det er søkt å minimere andre ulemper. Traséalternativ 1 går gjennom Sel og krysser Rustdalen/Sagdalen og etter NVEs vurdering vil ledningen ha vesentlige visuelle virkninger for lokalsamfunnet og kulturlandskapet på denne strekningen. NVE mener traséalternativ 2 over Tordkampen er et bedre alternativ, selv om det vil medføre inngrep i et mer urørt område med tap av inngrepsfrie naturområder, da man unngår kryssing av Sel og Rustdalen/Sagdalen. NVE har gitt konsesjon til kraftledningen med tilhørende anlegg etter omsøkt trasé 2 fra Rosten til Vågåmo.

NVE mottok innsigelser til traséalternativ 2 fra Fylkesmannen i Oppland og Vågå kommune. NVE fant ikke grunnlag for å imøtekomme innsigelsene og innsigelsessaken ble derfor oversendt til Olje- og energidepartementet ved brev av 7.5.2014 for endelig beslutning.

Innsigelsene

Fylkesmannen i Oppland varslet i høringsuttalelse av 15.12.2009 innsigelse dersom linjetrasé etter alternativ 2 over Tordkampen blir valgt. Innsigelsen ble begrunnet ut fra *"hensynet til inngrepsfrie naturområder generelt, inngrepsfri natur uten tyngre tekniske inngrep (INON), nasjonale signaler knyttet til større infrastrukturtiltak i fjellet, virkninger for landskapet og områdets potensiale i forhold til friluftsliv og reiseliv"*.

Traséalternativ 2 vil medføre et samlet tap av inngrepsfrie naturområder (INON sone 2) på 5,2 km². Fylkesmannen påpeker at slike områder ut fra nasjonale retningslinjer har svært stor verdi, og at det har høy prioritet å skjerme slike områder fra inngrep. Det vises til at det er et bærende prinsipp i arealplanlegging at tiltak som krever terreng- og naturinngrep skal legges i og til områder som allerede er berørt av inngrep. Fylkesmannen er også kritisk til metodikken brukt i konsekvensutredningen, blant annet hvordan oppdeling er foretatt i delområder. Før NVE fattet vedtak, ble det avholdt møte med Fylkesmannen om innsigelsen. Fylkesmannen fant etter møtet ikke grunn til å trekke innsigelsen dersom NVE gikk for alternativ 2.

Vågå kommune varslet i høringsuttalelse 16.12.2009 innsigelse til traséalternativ 2 over Tordkampen. Innsigelsen er begrunnet med at Vågå som vertskommune for et knutepunkt i kraftforsyningsnettet blir sterkt belastet med kraftledninger. Kommunen forventer at nasjonale myndigheter sørger for å redusere belastningen i størst mulig grad ved behandling av konsesjonssøknaden. Vågå kommune krever at overføringsledningen for Rosten blir samordnet med linjenettet som må etableres dersom det blir utbygging av Nedre Otta. Videre peker kommunen på at det er svært uheldig at et alternativ som går inn i ett urørt naturområde blir prioritert, og viser til negative konsekvenser for landskap, friluftsliv og jakt. Urørt natur er en ressurs for fremtiden, og arealene må ikke innskrenkes ut fra kortsiktige økonomiske vurderinger. Vågå mener alle alternativ klart vil påvirke landskapet, men mener det bør være enklere å akseptere inngrep i område som fra før er preget av tekniske inngrep. Kommunen synes ikke det er tatt særlig hensyn til at traséalternativet over Tolstadåsen bare blir et tillegg til etablert ledning, og eventuelt ny ledning fra Nedre Otta, og det ikke vil være et nytt frittstående inngrep. De peker videre på at motstanden mot å legge ledningen nede i dalen knytter seg til det visuelle inntrykket, da ledningen ikke er planlagt så nær bolighus at noen blir utsatt for magnetfelt over utredningsgrensen. Vågå kommune mener at en ledning som ligger nede i dalen med avbøtende tiltak objektivt sett sannsynligvis vil virke mindre

forstyrrende på landskapsbildet enn en ledning som kommer som et fremmedelement i et urørt naturområde.

Før NVE fattet vedtak, ble det avholdt møte med Vågå kommune. Kommunen har presisert at det er konsekvensene i den delen av traseen som berører Vågå kommunes arealer som er grunnlaget for innsigelsen. Alternativ 1 ville gi flere kilometer ny kraftledning i Vågå kommune, men foretrekker dette alternativet på grunn av verdien av området som vil berøres av alternativ 2. Området som berøres av alternativ 2 er i randsonen til et større fjellområde som er lett tilgjengelig for folk flest i Vågå. Det er sentralt plassert og flere veier gjør adkomsten enkel. Området er et flott jaktterreng med stor utmarks kvalitet. Området der ledningen er omsøkt er lettest tilgjengelig. Det er ikke så lett å komme lenger inn i fjellområdene, og området bør derfor bevares uberørt. Vågå kommune mente at ingen avbøtende tiltak vil kunne redusere konflikten ved traséalternativet over Tordkampen. Vågå kommune fant ikke grunn til å trekke innsigelsen dersom NVE gikk for alternativ 2.

Det er planlagt bruk av ca 2,5 km jordkabel den siste delen av ledningstraseen inn mot Vågåmo fordi det ikke er plass til en ytterligere luftledning. Vågå kommune har i forbindelse med departementets befaring uttrykt ønske om økt bruk av jordkabel i området ved Skjellom, for å frigjøre areal til tomteutvikling. Vågå kommune ønsket at en ytterligere strekning østover kables. I møte med olje- og energiministeren 4.2.2015 redegjorde ordføreren i Vågå blant annet om kabling i dette området, og den kontakt som var tatt med søkeren i den forbindelse. Ordføreren ga uttrykk for at innsigelsen måtte bestå så lenge kabelspørsmålet ikke var imøtekommet. I brev av 17.2.2015 gjentar ordføreren i Vågå ønsket om økt kabling ved Skjellomsmyra på en strekning på 1200 meter frem til Vassdokken. Ordføreren peker på at dette kan gi en samfunnsmessig gevinst for lokalsamfunnet, og ber om at departementet legger føringer i konsesjonsbehandlingen om kabling.

Tiltakshavers merknader til innsigelsene

I kommentarene til høringsuttalelsene og innsigelsene uttaler Oppland Energi:

”Utbyggers begrunnelse for å ha valgt alt. 2 som sitt primære alternativ for kraftledningstrase er basert på flere forhold. Ut fra resultatene i konsekvensvurderingen har utbygger vurdert alt. 2 og alt. 1.1/1.3 som omtrent likeverdige når det gjelder totale miljøkonsekvenser og økonomi. Synspunktene fra de berørte beboerne i Sel kommune, slik de framkom under folkemøtet i forbindelse med meldingen på prosjektet, gikk imidlertid klart i fordel av alt. 2, og utbygger endte opp med å tillegge disse synspunktene avgjørende vekt ved prioritering av alternativ. Etter de mange innspillene som høringsrunden har resultert i mot alt. 2 over Tordkampen blir valg av ledningstrase et spørsmål om hvordan konsesjonsmyndigheten vil vekte friluftslivs- og verneinteressene på Tordkampen i forhold til interessene til lokalbefolkningen på Sel. Fra utbyggers synspunkt så vil kraftledning etter alt 1.1 eller 1.3 fra Rosten kraftverk være en god og logisk løsning spesielt dersom Nedre Otta prosjektet blir realisert.”

Departementets merknader

Saksbehandlingen

Reglene om adgang til innsigelse går fram av energiloven § 2-1. En innsigelse som ikke blir imøtekommet eller trukket, fører til at saken etter behandling i NVE også skal behandles av Olje- og energidepartementet. Saken er behandlet i henhold til veilederen for innsigelsessaker.

Departementet skal vurdere de synspunkter som kommer frem i innsigelsene. Departementet kan i tillegg prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter.

I vurderingen av om konsesjon etter energiloven skal gis, må fordelene og ulempene ved det omsøkte tiltaket veies opp mot hverandre. Energiloven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.

Kunnskapsgrunnlaget

Til grunn for departementets behandling ligger følgende:

- Konsesjonssøknaden med konsekvensutredninger, tilleggsutredninger og fagrapporter.
- NVEs konsesjonsvedtak av 3.3.2014 inkludert høringsuttalelser.
- Innsigelsene med NVEs vurderinger av 7.5.2014.
- Befaring gjennomført 24.9.2014.
- Møte med Vågå kommune 4.2.2015.
- Brev fra Vågå kommune 17.2.2015.

Etter departementets vurdering gir den samlede dokumentasjon et tilstrekkelig grunnlag for avveiningen av de hensyn som skal skje etter energiloven, jf. også utrednings- og informasjonsplikten iht. forvaltningsloven § 17.

Virkninger av alternativene

Ingen av traséalternativene vil ligge så nær boliger at disse vil bli eksponert for et årgjennomsnittlig magnetfelt på over 0,4 mikrotelsla. Magnetfelt eller avbøtende tiltak for å redusere magnetfelt fra ledningen vil på denne bakgrunn ikke omtales ytterligere.

Visuelle virkninger av alternativ 1

Ledningsføringen rundt Håmaråsen vil være synlig fra det flate området på Sel, men vil ha bakgrunnsdekning. Kamouflering av liner og skånsom skogrydding i traseen kan være med på å dempe de visuelle virkningene.

Forbi Ulsvollen går traseen over et parti med åpen rasur hvor mastene vil være større enn normalt og dermed være mer synlige. Ledningen vil krysse Rustdalen/Sagdalen og gå videre opp til Tolstadåsen. Kryssingen av dalen vil gi negative landskapsvirkninger da ledningen her ikke vil ha bakgrunnsdekning. Ledningen vil bryte den naturlige siktlinjen øst-vest gjennom Sagdalen, som er et helhetlig, åpent og oversiktlig kulturlandskap. Det er mulig å redusere noe av de visuelle virkningene av ledningen gjennom Sel ved å sikre bakgrunnsdekke på store

deler av traseen. Bruk av grå komposittisulatorer som er mindre synlige enn glassisolatorer vil bidra til å gjøre ledningen mindre fremtredende. Det er omsøkt flere alternativer for partiet mellom Ulsvollen til Tolstadåsen. Av disse synes alternativ 1.6 å gi minst visuelle virkninger for landskapet i dalsiden opp til Tolstadåsen.

Fra Tolstadåsen og frem til Holungen går ledningen gjennom skogsterreng, parallelt med eksisterende 66 kV ledning og er lite synlig fra bebyggelsen. Området er heller ikke mye brukt i friluftssammenheng. De visuelle virkningene av ledningen på denne strekningen vurderes av departementet å være små.

Departementet har merket seg at Sel kommune mener det ikke bør gis konsesjon til alternativ 1. Kommunen peker på at selv om konsekvensutredningen viser at ingen eksisterende bygg blir eksponert for et årsgjennomsnittlig magnetfelt på over 0,4 uT, er det lokalt på Sel stor skepsis og motstand mot en linjetrasé gjennom bygda. Kommunen har gjennomført omfattende kartlegging av landskap og kulturmiljøet på Sel, og mener at deler av dette miljøet vil bli sterkt forringet ved samtlige forslag knyttet til alternativ 1. Selv med deler av ledningsnett etter alternativ 1 som jordkabel mener kommunen at landskap og kulturmiljøet på Sel vil bli sterkt forringet. Sel kommune sier samtidig at det ikke skal være enkelt å ta i bruk inngrepsfrie naturområder slik alternativ 2 legger opp til siden det er sterke nasjonale føringer på å hindre ytterligere inngrep i de naturområder som fremdeles er klassifisert som inngrepsfrie. Likevel konkluderer kommunen i siste høringsuttalelse til NVE at alternativ 2 over Tordkampen legges til grunn.

Riksantikvaren har sterkt frarådet at kraftledningen bygges etter alternativ 1 pga store visuelle virkninger av kraftledninger fra viktige kulturmiljøer i Sel. Oppland fylkeskommune har totalt sett vurdert traséen over Tordkampen som best med hensyn til kulturminner og kulturlandskap, og stiller seg bak dette alternativet. Samtidig sier fylkeskommunen at ut fra hensyn til friluftsliv, jakt og naturvern fremstår imidlertid traséalternativene over Tolstadåsen som best. Fylkesmannen mener at forekomst av kulturminner ikke er avgjørende for valg av trasé.

NVE vurderer at ettersom alternativ I går gjennom Sel og krysser Rustdalen/Sagdalen vil ledningen ha vesentlige visuelle virkninger for lokalsamfunnet og kulturlandskapet på denne strekningen. Av de omsøkte alternativene for kryssing av Rustdalen/Sagdalen mener NVE alternativ 1.5 gir minst virkning for naturmangfold, mens alternativ 1.6 gir minst visuelle virkninger.

Departementet konstaterer at ledningen etter alternativ 1 vil være synlig fra store områder mellom Rosten kraftverk og Tolstadåsen. Ledningen vil gå gjennom tettstedet Sel og på tvers av landskapsformene i Rustdalen og Sagdalen. Dette gjør at ledningen blir godt synlig, blant annet fra gamle kulturmiljøer i Sel. Denne visuelle virkningen finner departementet er uheldig for lokalmiljøet i Sel, og spesielt for det gamle kulturmiljøet som har stor verdi. Traséene opp til Tolstadåsen vil alle gå relativt nær bebyggelsen.

Visuelle virkninger av alternativ 2

Etter alternativ 2 vil kraftledningen fra Rosten kraftverk gå rett opp Horgelia og medføre en åpen ryddegate i den skogklede dalsiden langs hoveddalføret i Gudbrandsdalen. Ledningen vil gå på nordsiden av Tordkampen med bakgrunnsdekke, men vil bli synlig opp mot Storåsen fordi den blir liggende i silhuett. Ledningen vil være mest synlig fra hyttefeltet på Horgsætrin. Området ved Tordkampen er et populært turområde for seter- og hyttebeboere på Horgen. Fra bosettingen på Sel vil synligheten av ledningen bli begrenset, men den vil kunne ses fra E6.

Kraftledningen vil utgjøre et nytt teknisk inngrep i et urørt landskap. I landskapet sør for Storåsen, Tordkampen og Fisketjønnkampen vil ledningen være mest synlig, og vil være et fremmedelement. Traséen ned mot Vågåruste innebærer også et nytt inngrep i urørt terreng. Området er mye brukt til friluftsliv av folk i Vågå. Fra Vågåruste er det søkt å legge 132 kV ledningen på nordsiden av eksisterende 66 kV ledning frem til Holungen for å øke avstanden til bebyggelse.

Trasé 2 vil medføre et samlet tap av inngrepsfrie naturområder på om lag 5 km².

Vågå kommune og Fylkesmannen peker på det berørte områdets urørthet, og verdien av området for friluftsliv. Grunneiere og hytteeiere ved Horgen mener det er uakseptabelt å legge kraftledningen over snaufjellområdet Tordkampen da dette er det viktigste turområdet og utsiktspunkt for seter- og hytteområdet Horgen.

Sel kommune mener at alternativ 2 over Tordkampen må velges ut fra hensynet til kulturlandskapet og nærføringsulempene gjennom tettstedet Sel. Fylkeskommunen i Oppland har totalt sett vurdert traseen over Tordkampen som best med hensyn til kulturminner og kulturlandskap og stiller seg bak dette alternativet.

Departementet har lagt vekt på verdien av urørt natur og friluftsliv. Departementet konstaterer at alternativ 2 vil medføre et inngrep i urørt natur som vil ha negative virkninger for friluftsliv og reiseliv i området. Selv om avbøtende tiltak vil kunne bidra til å redusere synligheten, vil ledningen fremstå som et fremmedelement i naturen. Samtidig er alternativ 2 det alternativet flest høringsparter stiller seg bak, og det alternativet som er prioritert av utbygger og NVE. Departementet har også merket seg at konsekvensutredningen rangerer alternativ 2 over Tordkampen som det alternativet med minst visuelle virkninger for fremføring av kraftledningen. NVE mener trasealternativ 2 over Tordkampen er et bedre alternativ enn alternativ 1, selv om det vil medføre inngrep i et mer urørt område, da man unngår kryssing av Sel og Rustdalen/Sagdalen. NVE mener kryssingen av bosettingsområdene på Sel vil gi større visuelle virkninger fra flere områder der folk bor og oppholder seg. Departementet slutter seg til NVEs vurdering.

Det er mulig å redusere de visuelle virkningene av ledningen over Tordkampen ved at traseen tilpasses terrenget slik at mastene ikke står i silhuett mot horisonten. Bruk av grå kompositisolatorer, galvaniserte ståltraverser og mattet line fra kraftstasjonen frem til punkt T for å gjøre ledningen mindre fremtredende.

Samordnet nettløsning Rosten og Nedre Otta

Når det gjelder Vågå kommunes ønske om å samordne løsningen for nettilknytning av Rosten med nettilknytning av Nedre Otta kraftverk har departementet vurdert hva samordning vil medføre, dersom det gis konsesjon til Nedre Otta kraftverk.

Det følgende er et utdrag av NVEs vurdering av utbygging av både Rosten og Nedre Otta: *"Dersom kun Rosten vannkraftverk gis konsesjon vil konsesjon til Rosten-Vågåmos omsøkte alternativ 2 medføre at man får en 132 kV-ledning over Tordkampen, i tillegg til den eksisterende 66 kV ledningen mellom Vågåmo og Otta. Dersom man gir konsesjon til alternativ 1 for tilknytning av Rosten kraftverk unngår man ledning i et inngrepsfritt område. Men man får en 132 kV-ledning som krysser Sel og deretter går parallelt med eksisterende 66 kV-ledning inn til Vågåmo. Dersom både Rosten og Nedre Otta vannkraftverk får konsesjon og man forutsetter transformering i Vågåmo transformatorstasjon for å få plass til all produksjonen, vil det fra tilknytningspunktet for Nedre Otta være mulig å rive eksisterende 66 kV ledning inn til Vågåmo. Konsesjon til alternativ 1 for ledningen Rosten-Vågåmo betyr at man vil få en 132 kV-ledning fra Rosten kraftverk og fra Nedre Otta kraftverk som møtes på Tolstadåsen og går derfra inn til Vågåmo transformatorstasjon. Alternativet innebærer kryssing av Sagdalen og lokalsamfunnet på Sel. Konsesjon til alternativ 2 for ledningen Rosten-Vågåmo betyr at man får en kraftledning på hver sin side av dalen fra de to kraftverkene: Fra Rosten kraftverk over Tordkampen og fra Nedre Otta vannkraftverk over Tolstadåsen, frem til punkt W ved Nordre Ruste. Det betyr at man unngår kryssingen av Sagdalen og lokalsamfunnet på Sel, men også at den totale traseen med 132 kV-ledning vil bli 1-3 km lengre.*

Samtidig kan man rive den eksisterende 66 kV ledningen som gjør at man uansett hvilket alternativ det eventuelt gis konsesjon til for Rosten-Vågåmo vil stå igjen med kun to ledninger.

NVE mener at den beste tekniske og økonomiske løsningen for tilknytning av Rosten kraftverk er ved en 132 kV kraftledning mellom Rosten kraftverk og Vågåmo transformatorstasjon uansett om bare Rosten eller både Rosten og Nedre Otta kraftverk bygges ut. NVE konstaterer at traséalternativ 2 er det billigste alternativet."

Departementet konstaterer at ved valg av Rosten - Vågåmo alternativ 1 vil det være behov for å bygge en 3,5 km ledning fra Nedre Otta til Tolstadåsen, dersom Nedre Otta får konsesjon. Videre fra Tolstadåsen vil Rosten - Vågåmo alternativ 1 kunne benyttes for fremføring av kraft fra Nedre Otta. Samlet sett vil Rosten alternativ 1 og Nedre Otta medføre bygging av 28 km ny ledning.

Ved valg av Rosten - Vågåmo alternativ 2 vil det være behov for å bygge en 12 km ledning fra Nedre Otta kraftverk opp til Tolstadåsen og videre frem til T-avgreningen for Rostenledningen ved Holungen, dersom Nedre Otta får konsesjon. Samlet sett vil Rosten – Vågåmo alternativ 2 og Nedre Otta medføre bygging av 30 km ny ledning.

Bygging av ledning for tilknytning av Nedre Otta til Vågåmo transformatorstasjon vil medføre at eksisterende 66 kV ledning mellom Tolstadåsen og Vågåmo kan saneres, uansett hvilket alternativ som velges for Rosten – Vågåmo ledningen.

Departementet finner at forskjellen mellom det samlede inngrepet av de to alternativene for Rosten – Vågåmo ledningen sammen med konsekvensene for nettilknytning av Nedre Otta ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet for Rosten-Vågåmoledningen. Det vil være de visuelle og landskapsmessige konsekvensene av de to alternativene som er avgjørende i valg av alternativ for Rosten - Vågåmoledningen. Konsesjon for Rosten - Vågåmoledningen kan derfor avgjøres uavhengig av konsesjonsspørsmålet for Nedre Otta.

Innføring mot Vågåmo

Fra Skjellom til Vågåmo transformatorstasjon planlegges det å legge en ca. 2,5 km lang 132 kV jordkabel, fordi det ikke er plass til å fremføre ledningen som luftledning.

Vågå kommune har i møte med olje- og energiministeren og i brev til departementet foreslått økt bruk av jordkabel ved området ved Skjellom, og ber om at departementet vurderer om jordkabeltraseen kan utvides ytterligere 1200 meter østover. Årsaken er at Vågå kommune trenger nye arealer for boliger, og planlegger å legge ut nye boligtomter i området langs myra på Skjellom. Vågå mener tomteutvikling i området ikke er forenlig med luftledning. Kommunen er allerede sterkt belastet med kraftledninger med Vågåmo transformatorstasjon som et knutepunkt i kraftnettet.

Oppland fylkeskommune ber i høringsuttalelsen til NVE om at det bør vurderes å forlenge planlagt jordkabeltrasé ved Skjellom mot øst, slik at en unngår at luftledningen og master virker skjemmende på et kulturlandskap med nedlagte husmannsplasser. Ifølge Oppland Energi har man allerede hensyntatt kulturmiljøet ved Skjellom ved at jordkabelen skal gå forbi husmannsplassene.

Vågå kommunes krav om økt bruk av jordkabel har kommet opp etter NVEs vedtak ble fattet, og er dermed ikke vurdert av NVE. NVE har imidlertid avvist en rekke andre krav om økt bruk av jordkabel under henvisning til Stortingets kablingsstrategi.

Departementet har etter ordførerens møte med olje- og energiministeren bedt søkeren om en teknisk/økonomisk vurdering av mulighetene for ytterligere kabling i dette området.

Oppland Energi har tidligere til NVE anslått at investeringskostnadene for luftledning vil være på 1,5 - 1,9 millioner kroner per kilometer og ca. 4 millioner kroner per kilometer for jordkabel. 1200 meter økt bruk av jordkabel fra Skjellom til Vågåmo vil i dette tilfelle koste ca 2,8 millioner kroner. Denne merkostnaden er ikke endret i den vurderingen søkeren har foretatt etter departementets siste henvendelse. Søkeren har opplyst at luftledningen vil gå over i kabel ovenfor bebyggelsen ved Vassdokki omtrent der vinkelmasten står i dag. En nærmere detaljert beskrivelse av et kabelanlegg kan først fremkomme i detaljprosjekteringsfasen dersom slik merkabling vedtas.

Departementet kan ikke se at det verken av hensyn til miljø eller elektromagnetisk feltstyrke er grunnlag for ytterligere kabling slik Stortinget har forutsatt gjennom den vedtatte kabelstrategi. Nytt ved økt bruk av jordkabel står heller ikke i et rimelig forhold til kostnadene. Departementet mener at det ikke er grunnlag for å pålegge økt bruk av jordkabel ved Skjellom. Departementet vil imidlertid bemerke at avbøtende tiltak kan bidra til å redusere ulempene ved en ny kraftledning i dette området noe.

Oppsummering

Departementet har vurdert de samlede ulempene ved utbygging av ny 132 kV kraftledning mellom Rosten og Vågåmo etter begge alternativ. Ulempene ved de ulike alternativene er vurdert opp mot fordelene ved utbygging av ledningen, som bidrar til å realisere ny fornybar kraftproduksjon og styrke kraftforsyningssikkerheten.

Det er behov for en ny kraftledning mellom Rosten og Vågåmo for å koble Rosten kraftverk til nettet. Departementet kan ikke se at de samlede konsekvensene av Rostenledningen og nettilknytningen for Nedre Otta er avgjørende for valg av alternativ. Det er ulempene av de to alternativene for Rosten – Vågåmo ledningen som her må vurderes og vektlegges.

Departementet konstaterer ut fra NVEs vedtak, høringsuttalelser og befaringen at begge alternativer medfører negative virkninger for allmenne interesser. Alternativ 1 vil medføre at den nye ledningen vil gå gjennom Sel sentrum og ha negative konsekvenser for landskap, spesielt for kulturlandskapet ved de gamle gårdene på Sel. Alternativ 1 vil også medføre en dalkryssing over Sagdalen, noe som vil være godt synlig fra store deler av bygda. Alternativ 2 vil gå over Tordkampen og medføre et nytt inngrep i et urørt område som er brukt til tur- og friluftsområde og er godt synlig fra seter- og hytteområdet på Horgen.

Samlet sett mener departementet at alternativ 1 vil gi større visuelle virkninger fra flere områder der folk bor og oppholder seg. Selv om alternativ 2 går gjennom et urørt naturområde og vil ha ulemper for landskap og friluftsliv ved Horgen, har alternativet færre ulemper da det påvirker færre folk og ikke går nær bebyggelse. Begge kommunene vil bli negativt påvirket av kraftledningen mellom Rosten og Vågåmo. Tettstedet Sel vil ved alternativ 1 bli negativt berørt med negative landskapsvirkninger nær bebyggelse og kulturlandskap. I Vågå kommune vil populære og urørte friluftsområder ved Tordkampen bli berørt ved alternativ 2, og i tillegg vil kommunen få en ny 132 kV ledning parallelt med eksisterende 66 kV ledning. 66 kV ledningen vil kunne rives dersom Nedre Otta kraftverk får konsesjon og bygges. Selv om begge alternativer har ulemper for begge vertskommunene, mener departementet at tiltaket vil være et større negativt inngrep for Sel kommune enn for Vågå kommune.

Departementet merker seg at alternativ 2 vil medføre noe lavere kostnader, men den samlede kostnad av nettilknytning for Rosten og Nedre Otta er imidlertid ikke vesentlig forskjellig for de to alternativene, og er derfor ikke tillagt avgjørende vekt.

Departementet har også vurdert Vågå kommunes ønske om økt bruk av jordkabel ved Skjellom, og har kommet til at fordelene ikke overstiger kostnadene.

Departementet har kommet til at fordelene ved utbygging av Rosten – Vågåmo kraftledning etter alternativ 2 klart overstiger de skader og ulemper utbyggingen kan medføre. Grunnlaget for å gi konsesjon er derfor til stede.

Ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

NVE har også gitt tillatelse etter oreigningslova til ekspropriasjon for de omsøkte anleggene. NVEs samtykke til ekspropriasjon er ikke påklaget. Departementet viser til ettårs fristen i oreigningslova til å begjære skjønn løper fra departementets stadfestelse av konsesjonsvedtaket

Søknaden om forhåndstiltredelse avgjøres først når eventuelt skjønn er begjært..

Konklusjon

Innsigelsene fra Vågå kommune og fylkesmannen i Oppland tas ikke til følge.

Departementet stadfester NVEs vedtak av 3.3.2014.

Departementets avgjørelse kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Katrin Lervik
underdirektør

Kopi:

Sel kommune

Fylkesmannen i Oppland

Norges vassdrags- og energidirektorat

Vågå kommune

Oppland fylkeskommune

AS Eidefoss

Forum for Natur og Friluftsliv Oppland

Naturvernforbundet

